

1819 Noen av de som druknet

Vi kjenner alle noen som har druknet. Mange harde skjebner. Og i de fleste tilfeller var det mannfolk som satte livet til, og tilbake satt ei mor med en stor barneflokk. I vårt eget dalføre har også elver og fjellvann tatt mange unge og gamle liv. Isen var snarveien over – eller en fristende lekeplass. Vann har alltid på ulike måter vært forlokkende. Selve livskilden. Likevel så lunefull. Stjørdalselva har dessverre tatt mange liv – og i fremtiden vil det skje på nytt. Likeledes Stjørdalsfjorden og Strindfjorden. Sistnevnte skjuler mange skjebner. Og det er vel heller ikke ”unaturlig” at Billedtholmen og Langøra nevnes ofte i eldre protokoller.

I 1799 overtar John Kjelbergsen Moum gården Nordre Moum etter sin far. Han gifter seg samme året med Ellen Andersdatter Ingstadnes fra Hegra. I 1811 overtar Moum deler av Sundal av rittmester von Krogh og Hans Barlien. Han deler Sundal i 4 teiger. En må gå ut i fra at han og hans familie var av de bedre stilte i dalføret. Men det hjalp ikke stort. Skjebnen og ulykka slår ned i alle samfunnslag. Så også for John som nærmet seg 50 år. Den 5.januar 1819 skulle han se til en syk mann på Trøite, og red på sin kvarterhest over elva mellom Moan og Trøite. Han red over et vad, men det hadde blitt et hull like ved den andre elvebredden. Da hesten kastet seg fremover for å svømme, falt John av og druknet i det iskalde vannet. Det går vanligvis ikke mange sekunder før krampa tar enhver i elvevannet midtvinters.

I 1804 drukner eieren av Fosslie, Johan Alnæs - under en fisketur ved Billedholmen. Det samme skulle skje med eieren av gården på slutten av 1800-tallet. – Seint på kvelden, en mørk vårdag i mars 1874 var Augustinus Mathisen, hans kone Kirsti (kone.nr 2), underlensmann Essendrup og lensmannsbetjent Johannes Nordfjæren på vei hjem fra en auksjon på Hjelsvold. De skulle gå over Stjørdalselva ved Slungård. De gikk seg ut i ei råk. Fru Mathisen og lensmannsbetjenten klarte seg, men Mathisen og Essendrup druknet.

Peder Pedersen Bolle, født 18.mars 1826 druknet som båtfører ute ved Ladehammeren den 4.april i 1868. Han bodde på Værnesmoen. Under en sterk nordvestlig kuling ble han slått over bord av bommen og kom bort uten at det var mulig å berge ham. Sammen med han på båten, som tilhørte Hesselberg på Værnes, var Hans Peter Hansen Værnesmo, kalt ”Litj Hans Peter”.

En dag eller to etter, ble ulykka kjent på Værnesmoen – hvor Peder bodde med sin familie. En av de første som fikk vite om ulykka var ei de kalte for ”Peter-Annas-Marta”. Dette var et kvinnemenneske som ikke på noen måter gikk omveier her i livet. Da hun ble kjent med ulykka gikk hun straks ned til Litj Bolle – som plassen het. Den lå mellom E6 og nåværende gang/sykkelbro over jernbanen lengst sør på Værnesmoen. Lisbet, kona til Peder - stod på kjøkkenet og kokte kveldsgrøt da nabokona busa inn med budskapet – uten omtanke. ”Hain Per e drokna hain”. Lenger kom hun ikke før Lisbet utbrøt: ”Kor du sei” – og slapp grøtsleva. ”Det e rettele saint”, sa Marta. En kan vel skjønne hvilken stemning det ble på Litj Bolle den kvelden. Rett nok var de hårdføre, men hvem klarer å forholde seg til et budskapet som bæres frem på slik en tankeløs måte.